

Posudek oponenta diplomové práce

Ústav sociální práce Univerzity Hradec Králové

Autorka závěrečné práce: Bc. Leona Zemanová

Název závěrečné práce: Možnosti a opatření sociálního systému při terénní práci s lidmi v chudobě či lidmi chudobou ohroženými

Jméno oponenta: Mgr. Michal Trousil, Ph.D.

Hodnocení formulace hlavního cíle práce:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění: Hlavní cíl práce je formulován poměrně obecně a jeho podstatou je (vedle popisu sociálního zabezpečení v ČR ve vztahu k problematice chudoby) vnímání chudoby a sociálního zabezpečení terénními sociálními pracovníky.

Hodnocení struktury práce:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění: Struktura práce je přehledná a ve vztahu k tématu smysluplná. Kapitoly Shrnutí by bylo vhodnější očíslovat.

Hodnocení teoretické části práce:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění: Teoretická část je zpracována vzhledem ke zvolenému tématu celkem dostačujícím způsobem. Chybí však zmínka o statistikách příjmové chudoby a vymezení chudoby v rámci zemí Evropské unie používané Eurostatem i nástin současné situace. S tím koresponduje i skutečnost, že u některých kapitol také bylo možné vycházet z výrazně většího množství (i novějších) zdrojů. Kapitola Úskalí sociálního systému mohla alespoň krátce zmínit i další úskalí jako např. otázku jeho financování.

Hodnocení metodické části práce:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění: Zvolená metoda šetření je uchopena v principu správně, ale hlavní cíl v sobě obsahuje mnoho dalších dimenzí, které nejsou při formulaci dílčích cílů zohledněny. Bylo by proto vhodnější hlavní cíl pro výzkumnou část více zúžit, což by vedlo i k zúžení prvního dílčího cíle, který je také poměrně obecný (Silné stránky čeho?). Tazatelské otázky jsou přirozeně konkrétnější, nicméně vzhledem ke kvalitativnímu přístupu chybí otázky sondážní, které by vedly informantky více do hloubky a hledaly odpověď (např. na otázku: Proč?). Výběr informantek i jejich charakteristika mohly být (i se zachováním anonymity) podrobnější. Skutečnost, že je autorka vůči informantkám v pozici nadřizené je podle mého názoru principiálně velmi problemaická a mohlo zde dojít k ovlivnění výpovědi. Autorčino řešení problému nepovažuji za dostačující.

Hodnocení zpracování výsledků výzkumu:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění: Výsledky jsou zpracovávány ve vztahu k položeným otázkám, resp. dílčím cílům. Domnívám se, že by bylo vhodnější od počátku výsledky zpracovávat, resp. interpretovat, tematicky (dle zvolené struktury rozhovoru), tyto interpretace doplňovat o přímé citace z rozhovorů a nerozdělovat na dvě části. Název kap. 5.5 může být pro čtenáře, který již četl autorkou uváděná zjištění z rozhovorů, matoucí. Je škoda, že informantky nebyly dotazovány i na strategické dokumenty, které autorka analyzovala.

Hodnocení naplnění cílů a zpracování závěrů práce:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění: Cíle práce byly v rámci zvolené metody naplněny, nicméně vzhledem k výše uvedeným slabým stránkám v metodě zpracování nebyly zahrnuty všechny možné dimenze sledovaného problému (zejména pohled sociálních pracovníků na sociální politiku v co nejširším slova smyslu, na postoje k politické reprezentaci apod.).

Hodnocení formální stránky práce:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění: Výsledek systému anti-plagiátorské kontroly je v pořádku. V práci se občas objevují překlepy a drobné grafické nedostatky. V případě citací z rozhovorů chybí kódy jednotlivých informantek. Na str. 43 autorka uvádí, že oslovené bude dále nazývat informantkami, ale často tak nečiní.

Hodnocení přínosu práce pro praxi sociální práce či sociální politiky:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění: Práce je i přes uvedené slabé stránky přínosná a zajímavá.

Další připomínky: Bez připomínek.

Otázky k obhajobě:

- 1) Jaký má autorka názor na aktuálně diskutovanou novelu zákona o pomoci v hmotné nouzi?
- 2) V jaké tematické oblasti by mohlo ovlivnit výpovědi informantek, že je výzkumnice jejich nadřízenou?

Celkové zhodnocení práce:

A B C D E F (hodící se potrhnete nebo zakroužkujete)

Odůvodnění: Celkové hodnocení vychází z výše uvedeného.

13. 8. 2021, Hradec Králové

Mgr. Michal Trousil, Ph.D.